

Nr 327.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa avlönings- m. fl. anslag för budgetåret 1947/48 under fjärde huvudtiteln jämte i ämnet väckta motioner.

(Statsutskottets utlåtande nr 187.)

Till Konungen.

1:o) **Ändrad organisation av infanteriregementes stabs- och förvaltningstjänst i fred.** I propositionen nr 130 har Kungl. Maj:t (punkt 1, s. 2—33 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 28 februari 1947) föreslagit riksdagen godkänna av departementschefen i berörda statsrådsprotokoll angivna grunder för den utformning av personalstaterna, som föranledes av rationaliseringen av stabs- och förvaltningstjänsten vid truppförband m. m. i fred.

Såsom departementschefen erinrat hava under de senaste åren utredningar pågått i syfte att rationalisera stabs- och förvaltningstjänsten vid de lägre truppförbanden inom försvaret. Utredningarna hava närmast avsett armén och i första hand infanteriregemente. Organisationsförsök hava utförts vid Älvsborgs regemente av försvarets centrala organisationskommitté på uppdrag av statens organisationsnämnd och resulterat i ett av nämnden framlagt förslag till ändrad organisation av infanteriregementes stabs- och förvaltningstjänst. Detta förslag har i huvudsak fastställts av Kungl. Maj:t genom beslut den 24 januari 1947 att omedelbart genomföras vid Älvsborgs regemente och successivt vid övriga infanteriregementen. I beslutet hava dock de viktigaste personalfrågorna lämnats öppna. Dessa frågor, avseende närmast antalet ordinarie tjänster, löneställningen för vissa ordinarie befattningar samt personalorganisationens omfattning i stort, hava under förevarande punkt underställts riksdagens prövning.

Riksdagen vill som allmänt omdöme framhålla, att den av Kungl. Maj:t fastställda organisationen, som beträffande huvudlinjerna vunnit de ansvariga myndigheternas gillande, i stort sett synes innebära en lämplig och rationell lösning av problemet. Sålunda har åstadkommits samordning och centralisering av arbetsuppgifterna. Åtgärder hava därjämte vidtagits för genomförande av tidsbesparande arbetsmetoder, varigenom arbetskraften kan mera effektivt utnyttjas.

Såsom en följd av den nya organisationen kommer ett ej obetydligt antal beställningar vid truppförbanden att kunna frigöras från stabs- och förvaltningstjänst. De förslag till utformande av den personella organisationen, som departementschefen nu framlagt och vilka grundats på ingående undersökningar och prövats i praktiken, synas riksdagen i stort sett godtagbara. Beträffande vissa ifrågasatta begränsningar av den aktiva militära personalen, mot vilka särskild kritik riktats, må följande framhållas.

Enligt organisationsnämndens förslag, vilket avstyrkts av samtliga militära myndigheter, skulle befattningen såsom regementsstabschef indragas. I Kungl. Maj:ts förenämnda beslut rörande ny regementsorganisation har dock frågan om denne befattningshavares bibehållande i organisationen ställts på framtiden. Enligt departementschefens mening bör nämligen vid ett antal regementen försöksvis ytterligare prövas vilka arbetsuppgifter, som kunna ankomma på stabschefsbefattningen. Riksdagen har ansett sig icke böra motsätta sig dessa försök. Problemet synes riksdagen vara av den vikt och betydelse, att riksdagen förutsätter, att riksdagen med ledning av de rön och erfarenheter, som sålunda kunna förvärfvas, beredes tillfälle att fatta slutlig ställning till denna fråga.

Vidkommande kompaniadjutanterna innebär organisationsnämndens förslag att härför skulle avses överfurir i stället för fanjunkare. Departementschefen har emellertid ansett sig i brist på uttömmande utredning icke nu kunna taga definitiv ståndpunkt till detta förslag. Detsamma torde såsom departementschefen framhållit böra ingående belysas genom ytterligare överväganden, lämpligen i anknytning till pågående utredning rörande försvarsorganisationen.

En annan huvudfråga vid behandlingen av förevarande ärende har varit avvägningen mellan civil och militär expeditions- och förvaltningspersonal. För departementschefen synes det avgörande härvidlag hava varit, att militär personal borde placeras i sådana stabs- och förvaltningsbefattningar, som krävde viss militär erfarenhet och samtidigt vore väl avpassade efter deras kvalifikationer. I övriga fall borde specialutbildad civil personal användas. Riksdagen kan för sin del godtaga den på grundval av denna principiella inställning till förevarande spörsmål förordade avvägningen mellan militär och civil personal.

Enligt departementschefens förslag skulle utöver nu vid infanteriregemente förefintliga två beställningar för förvaltare inrättas fyra nya dylika beställningar, nämligen för föreståndaren för regementsexpeditionen, personalregistratorn, chefen för kasernvårdsavdelningen samt tygförrådsförvaltaren, vilken sistnämnde skulle uppföras på fälttygkårens stat. Med hänsyn till de arbetsuppgifter och det ansvar, som komma att åvila innehavarna av dessa befattningar, anser riksdagen, att för uppgifterna böra avses förvaltare. I och med inrättandet av dessa befattningar bör en motsvarande minskning ske av underofficerskåren, vilken minskning synes böra lika fördelas på fanjunkar- och sergeantsgraderna. Beträffande löneställningen för

förvaltarna anser riksdagen att med prövningen av denna fråga bör anstå i avvaktan på ytterligare erfarenheter.

Vad departementschefen föreslagit i fråga om antalet överfurirer för inre tjänst och pensionerad personal i arvodesbefattningar har icke givit riksdagen anledning till erinran.

Den föreslagna överföringen av en extra ordinarie förrådsvaktmästare till ordinarie tjänst vill riksdagen likaledes godkänna.

Med hänsyn till att den personal, som genom rationaliseringen blir övertalig, kan bli behövlig för utbildningsändamål eller för annan tjänst delar riksdagen departementschefens mening, att de övertaliga beställningarna, med undantag av två fanjunkarbeställningar, icke nu böra indragas. Såsom departementschefen nämligen framhållit kommer frågan rörande det framtida utnyttjandet av den sålunda övertaliga personalen att bli föremål för överväganden inom 1945 års försvarskommitté.

Departementschefen har vid beräkningen av arméns avlöningsanslag för nästa budgetår utgått från att den nya personaluppsättningen lägges till grund såvitt rör Älvsborgs regemente. För övriga infanteriregementen hava beräknats fyra nya förvaltarbeställningar och en ny ordinarie befattning för förrådsvaktmästare vid varje regemente men i övrigt i huvudsak oförändrade personalstater. Såvitt rör kassaförvaltningarna förutsättes den nya organisationen kunna genomföras redan från och med den 1 juli 1947 och i stort sett vid hela armén samt vid kustartilleriet och flygvapnet. Därest emellertid rationaliseringar kunna under nästa budgetår genomföras även i övrigt av specialtruppförband inom armén eller av lokalförband inom marinen och flygvapnet, må Kungl. Maj:t äga att, dock utan förändring av personalstaterna för ordinarie personal, vidtaga jämkning i vederbörande personalorganisation i enlighet med de grunder, som angivits för infanteriet, även om därigenom för en övergångsperiod högre kostnader skulle uppstå än som förutsatts vid anslagsberäkningarna.

Vad departementschefen i övrigt under nu omhandlade punkt anfört och föreslagit har icke givit riksdagen anledning till särskilt uttalande.

Under återopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen godkänt av departementschefen i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 28 februari 1947 angivna grunder för den utformning av personalstaterna, som föranledes av rationaliseringen av stabs- och förvaltningstjänsten vid truppförband m. m. i fred, med iakttagande dock av vad riksdagen ovan anfört.

2:o) **Förrådstjänsten m. m. vid försvarsområdena.** Kungl. Maj:t har i förenämnda proposition nr 130 (punkt 2) föreslagit riksdagen godkänna de grunder för utformningen av personalorganisationen för försvarsområdestaberna, som av departementschefen i förberörda statsrådsprotokoll angivits.

Såsom departementschefen erinrat kommo försvarsområdena såsom en i fred bestående organisation till stånd genom 1942 års försvarsbeslut och hava organiserats under en tid, då särskilt maktpåliggande arbetsuppgifter till följd av beredskapen ankommit på denna organisation. Det ligger i sakens natur,

att vid en återgång till fredsförhållanden en beskäring av personalorganisationen bör kunna ske. Av organisationskommittén verkställd utredning synes riksdagen utvisa att möjligheter härtill föreligga. Den av departementschefen på grundval av organisationskommitténs beräkningar föreslagna utformningen av personalorganisationen vid försvarsområdesstaberna synes riksdagen innebära påtagliga fördelar ur besparings- och rationaliseringssynpunkt.

Vad beträffar förvaltningspersonalen vid försvarsområdena utom Kiruna-Jokkmokks skulle enligt organisationskommitténs förslag de för pensionerade officerare avsedda befattningarna som tygofficer och intendent vid försvarsområdesstab sammanslås till en befattning för förvaltningsofficer, vilken skulle vara kapten på aktiv stat. Ett genomförande av förslaget, som i princip tillstyrkts av överbefälhavaren, skulle medföra en betydande minskning av antalet arvodesbefattningar för pensionerade officerare vid försvarsområdena. Riksdagen har i huvudsak icke något att erinra mot detsamma. Förslaget förutsätter emellertid att vederbörande skall kunna behärska båda de förvaltningsområden, varom här är fråga. Riksdagen delar därför departementschefens uppfattning, att innan slutlig ställning toges till förslaget utredning bör verkställas rörande dels arten och omfattningen av den utbildning, som bör krävas av en förvaltningsofficer, avsedd för både tyg- och intendenturtjänst, dels ock möjligheterna att rekrytera dylika befattningar. Det må därefter ankomma på Kungl. Maj:t att med hänsyn till utredningens resultat meddela bestämmelser i ämnet. Beträffande däremot Kiruna-Jokkmokks försvarsområdesstab och arméns jägarskola i Kiruna, vilka enligt beslut av 1945 års riksdag sammanförts till en gemensam förvaltningsorganisation, skulle särskilda målsmän finnas för tygtjänsten och för intendenturtjänsten. I enlighet härmed har föreslagits att för tygförvaltningen nyinrättas en kaptensbeställning på aktiv stat. Riksdagen finner sig med hänsyn till arten och omfattningen av arbetsuppgifterna vid denna förvaltningsorganisation böra godtaga detta förslag.

Riksdagen kan vidare godtaga vad departementschefen anført i fråga om behovet av personal för arbetsledning och vård vid förråden.

Förslaget förutsätter, att någon kassaförvaltning icke skall finnas vid försvarsområdesstab, utan att densamma liksom mobiliseringsredovisningen m. m. av hästar och motorfordon skall överföras till vederbörligt truppförband. Då förslagen, som grunda sig på gjorda undersökningar, ansetts lämpliga, har riksdagen icke något att erinra mot desamma.

I fråga om den av 1945 års riksdag beslutade gemensamma förvaltningsorganisationen för Kiruna-Jokkmokks försvarsområdesstab och arméns jägarskola i Kiruna ha föreslagits vissa personalökningar utöver inrättandet av ovan nämnda kaptensbeställning. Förslaget, som är uppgjort med ledning av den nya organisationen av infanteriregimentsstab och därjämte föregåtts av särskilda undersökningar rörande försvarsområdena, har icke givit riksdagen anledning till erinran. Beträffande kompaniadjutantsfrågan torde emellertid såsom under punkten 1 framgår ytterligare överväganden erfordras innan slutlig ställning därtill kan tagas.

Under återopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen godkänt de grunder för utformningen av personalorganisationen för försvarsområdesstaberna, som av departementschefen i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 28 februari 1947 angivits.

3:o) **Försvarets manskapsorganisation.** Kungl. Maj:t har i förenämnda proposition nr 130 (punkt 3, s. 45—101) föreslagit riksdagen besluta, att försvarets personalorganisation, såvitt avser i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 28 februari 1947 berörda personalkategorier, skall utformas efter i huvudsak de riktlinjer, som av departementschefen däri angivits.

Den år 1942 beslutade ökningen av manskapskadern har medfört vissa olägenheter bland annat därigenom, att svårigheter uppstått att kunna tillgodose det ökade rekryteringsbehovet. Det har därför befunnits nödvändigt att vidtaga åtgärder för att nedbringa numerären av det kontraktsanställda manskapet. Vid 1944 års riksdag fattades sålunda beslut om vissa ändringar i arméns och kustartilleriets manskapsstater, innebärande bland annat att ett antal beställningar för långtjänstunderbefäl — överfurirer avsedda företrädesvis för s. k. inre tjänst — inrättades, varigenom kadern av kontraktsanställt manskap minskades. Ytterligare åtgärder i samma syfte vidtogos genom beslut av 1946 års riksdag, varigenom för försvaret i dess helhet antalet beställningar för långtjänstunderbefäl ökades med 686 till 1 700, medan kontraktsbeställningarna minskades med 3 885 till 17 588 (musikmanskapet vid armén och flygvapnet icke medräknat).

Det har emellertid befunnits nödvändigt att vidtaga betydligt mera långtgående åtgärder i ifrågavarande avseende än som genom 1944 års beslut förutsattes. Det av Kungl. Maj:t på grundval av 1944 års manskapsutredning nu framlagda förslaget innebär således ett ytterligare nedbringande av rekryteringsbehovet genom en kompensationslös reducering av manskapskadern i viss omfattning samt genom utbyte av kontraktsanställt manskap mot långtidstjänstgörande personal med pensionsrätt och mot värnpliktiga.

Riksdagen vill erinra, att en avsevärd del av manskapskadern utgöres av mekaniker av skilda slag ävensom hovslagare. Det nuvarande utbildnings- och rekryteringssystemet för dessa beställningsmän är emellertid behäftat med väsentliga brister. Sålunda finnes för dem, som genomgått beställningsmannautbildning, endast ett fåtal framtidsplatser inom den militära tjänsten. Bristen på dylika platser har medfört att huvuddelen av beställningsmännen tagit avsked efter tilländalupen kontraktstid. För att avhjälpa sålunda rådande olägenheter föreslås förutom omläggning av rekryteringen och utbildningen på beställningsmannalinjerna införandet för manskapets vidkommande av en renodlat teknisk yrkeskår.

Sålunda skulle beställningsmännen vid armén och flygvapnet utan annan utbildning efter furirskolan än fortsatt yrkespraktik kunna bli civilmilitära beställningshavare inom tygstaten i en nyinrättad beställning, som närmast skulle motsvara överfurir på trupplinjen. För dessa har föreslagits inrättandet av nya befattningar för tekniker. Riksdagen anser det sålunda framlagda

förslaget innebära en god lösning beträffande såväl försvarets behov av beställningsmän som personalens berättigade anspråk på tryggare framtidsmöjligheter. Enligt manskapsutredningens förslag skulle på beställningsmannalinjerna skapas möjligheter för därtill kvalificerade att vinna befordran till högre beställningar — tygverkmästare och tyghantverkare. Riksdagen anser i likhet med departementschefen detta förslag vara i princip riktigt. Frågan bör emellertid såsom framhållits bli föremål för ny utredning med hänsyn till den särskilda utbildning, som en dylik befordran måste förutsätta. Goda skäl synas riksdagen jämväl tala för att sjukvårdsbefäl och hovslagare beredas framtidsplatser av militär karaktär — underofficerare och överfurirer — redovisade å trängens respektive kavalleriets stat.

Vad beträffar marinen innebär förslaget i stort sett en fortsatt utbyggnad av den nuvarande långtjänstunderbefälskadern, varjämte förutsatts att värnpliktiga skola i ökad omfattning utnyttjas i befattningar, som tidigare uppehållits av fast anställt manskap. Riksdagen finner de föreslagna åtgärderna för ett ytterligare nedbringande av numerären av det kontraktsanställda manskapet lämpliga.

För flygvapnets vidkommande har departementschefen räknat med planlig utbyggnad av den redan beslutade organisationen beträffande införandet av stamflygförare. I fråga om teknikerna, vilka inom flygvapnet skulle benämnas flygtekniker, förutsättes att de åtminstone tills vidare i huvudsak skola rekryteras — förutom bland de för närvarande kontraktsanställda mekanikerna — från det fast anställda manskapet. Riksdagen, som finner förslaget godtagbart, anser i likhet med departementschefen att vid vissa flygflottiljer pågående försök med rekrytering av hjälptekniker på den civila arbetsmarknaden dock böra fullföljas.

Vad departementschefen i övrigt under förevarande punkt anfört och föreslagit har icke givit riksdagen anledning till särskilt uttalande.

För samtliga tre försvarsgrenar innebär sammanfattningsvis det nu framlagda förslaget att antalet beställningar för kontraktsanställt manskap skulle minskas med 2 779, medan antalet pensionsberättigande framtidsplatser skulle ökas med 693.

Under återopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen beslutat, att försvarets personalorganisation, såvitt avser i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 28 februari 1947 berörda personalkategorier, skall utformas efter i huvudsak de riktlinjer, som i samma statsrådsprotokoll angivits.

4:o **Reglering av vissa läkararvoden m. m.** Kungl. Maj:t har i förenämnda proposition nr 130 (punkt 4, s. 101—103) föreslagit riksdagen bemyndiga Kungl. Maj:t att utfärda reglerande bestämmelser angående tjänstgöringsskyldighet och ekonomiska förmåner för i förberörda statsrådsprotokoll angivna befattningshavare samt att fastställa det antal dylika befattningshavare som under nästa budgetår må finnas anställda.

Såsom departementschefen erinrat hava nu utgående arvoden och övriga

ekonomiska förmåner till här berörda läkarkategorier i huvudsak fastställda år 1921 och därefter icke varit föremål för reglering. Bestämmelserna rörande ifrågavarande förmåner ävensom beträffande denna personals tjänstgörings-skyldighet hava utformats efter i viss mån olikartade grunder. Riksdagen finner goda skäl tala för att gällande bestämmelser på området regleras och ersättas av bestämmelser av mera enhetlig karaktär. Det synes därvid även befogat, att viss förhöjning sker av de till nämnda personal utgående ekonomiska förmånerna. Det av försvarets civilförvaltning i sådant syfte framlagda förslaget bör kunna i stort sett godtagas. Det må ankomma på Kungl. Maj:t att härutinnan träffa avgörande på grundval av den föreliggande utredningen.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen bemyndigat Kungl. Maj:t att utfärda reglerande bestämmelser angående tjänstgöringsskyldighet och ekonomiska förmåner för i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 28 februari 1947 avsedda befattningshavare samt att fastställa det antal dylika befattningshavare, som under budgetåret 1947/48 må finnas anställda.

5:o) **Försvarets civilförvaltning: Avlöningar.** Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under fjärde huvudtiteln (punkt 4) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, beräkna anslag till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1947/48, har Kungl. Maj:t i förberörda proposition nr 130 (punkt 6) framlagt slutligt förslag i ämnet.

Av departementschefen föreslagna ändringar i personalorganisationen för advokatfiskalskontoret innebära i huvudsak nyinrättande av 1 befattning i Eo 26 och 2 i Eo 24 samt höjning av advokatfiskalens löneställning från A 28 till Eo 30. Med hänsyn till den pågående översynen av försvarets centrala förvaltningsorganisation hade det måhända varit välbetänt att icke nu utbryta dessa spörsmål ur det större sammanhanget. Härtill kommer att såsom försvarets civilförvaltning i ärendet framhållit kontorets personalbehov så sent som i början av år 1946 varit föremål för utredning av särskilt tillkallad sakkunnig. Å andra sidan är riksdagen av den uppfattningen, att arbetets omfattning vid kontoret och de kvalifikationskrav, som måste ställas på juristpersonalen därstädes, göra det berättigat — även av rekryteringsskäl — att högre tjänster redan nu inrättas för denna personal. Som ett ytterligare skäl härför må framhållas, att den nya rättegångsordningen, som redan nu i viss utsträckning tillämpas, kommer att ställa ökade krav på rättegångsbuden. En nu genomförd förstärkning av personalen torde särskilt vid sistnämnda förhållande icke komma att föregripa ett framtida övervägande av frågan om kontorets personalbehov. Riksdagen har på nu anförda skäl funnit sig böra medgiva, att de föreslagna befattningarna må inrättas och har ej heller velat motsätta sig förslaget om höjd löneställning för advokatfiskalen.

Riksdagen har icke något att erinra mot att arvoden med av departementschefen föreslagna belopp beredas de två befattningshavare inom verket, åt vilka uppdrages att utföra inspektion av kassaförvaltningarna.

Departementschefens förslag i övrigt under förevarande punkt hava av riksdagen godtagits med den ändringen att å personalförteckningen skola till-

komma 6 i stället för uppenbarligen till följd av förbiseende föreslagna 10 befattningar för ordinarie kontorsbiträden.

Under åberopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen

dels medgivit följande förändringar i personalförteckningen för försvarets civilförvaltning, nämligen uppförande under rubriken Tjänstemän å ordinarie stat av ytterligare 6 befattningar för kontorsbiträden i lönegraden A 4, minskning med en befattning för kontorist i lönegraden A 9 under samma rubrik samt överförande från nämnda rubrik av befattningen för advokatfiskal i lönegraden A 28 till rubriken Tjänstemän å övergångsstat, ävensom uppförande bland befattningar för extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än 21 av nya befattningar för 1 advokatfiskal i lönegraden Eo 30, 1 biträdande advokatfiskal i lönegraden Eo 26 och 3 förste byråsekreterare i lönegraden Eo 24 samt uteslutande ur förteckningen i sist angivna del av 1 befattning för biträdande advokatfiskal i lönegraden Eo 24;

dels fastställt följande avlöningsstat för försvarets civilförvaltning, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	800 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	»	35 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	»	6 036
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal.....	»	1 310 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	128 964
	<u>Summa kronor</u>	<u>2 280 000</u>

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	kronor	20 000
	<u>Nettoutgift kronor</u>	<u>2 260 000</u>

dels ock till Försvarets civilförvaltning: *Avlöningar* för budgetåret 1947/48 anvisat ett förslagsanslag av 2 260 000 kronor.

6:o) **Armén: Avlöningar till aktiv personal m. fl.** Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under fjärde huvudtiteln (punkt 24) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, beräkna anslag till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1947/48, har Kungl. Maj:t i förenämnda proposition nr 130 (punkt 7) *ej mindre* föreslagit riksdagen att — med ändring av i årets statsverksproposition (bil. 6, punkt 58) framlagt förslag beträffande personalförteckning för hemvärdet — medgiva, att till personalförteckning för hemvärdet må överflyttas en beställning för hemvärnschef i lönegrad Ob 2, en beställning för överstelöjtnant eller major i lönegrad Oa 5 eller Oa 4, en beställning för kapten eller löjtnant med arvode enligt lönegrad Oa 3 eller Oa 2

samt en befattning för kontorsbiträde i lönegrad A 4; *än även* framlagt slutligt förslag i ämnet.

Vidare har i två likalydande motioner, I: 238 och II: 352, hemställts, att riksdagen ville besluta att i avvaktan på fastställandet av den framtida försvarsorganisationen det nuvarande antalet hemvärnsofficers- och hemvärnsunderofficersbefattningar förblir oförändrat samt att därutöver för det nyorganiserade Sundsvalls försvarsområde måtte inrättas en hemvärnsofficers- och en hemvärnsunderofficersbefattning.

Med hänsyn till den under punkten 1 förordade ändrade organisationen av infanteriregementes stabs- och förvaltningstjänst har vid beräkningen av arméns avlöningsanslag för nästa budgetår den av riksdagen under nämnda punkt godkända nya personaluppsättningen lagts till grund, såvitt rör Älvsborgs regemente, under det att för övriga infanteriregementen räknats med fyra nya förvaltarbeställningar och en ny ordinarie befattning för förrådsvaktmästare vid varje regemente. I övrigt föranleder omorganisationen i fråga i stort sett icke några förändringar i personalstaterna för dessa regementen.

Under punkten 2 har riksdagen godkänt av departementschefen förordade grunder för utformningen av personalorganisationen för försvarsområdesstaberna. Detta medför under förevarande anslag vissa ändringar i personalförteckningar och anslagsberäkningar.

Utöver vad ovan nämnts påverkas personalstaternas sammansättning för nästa budgetår av de av riksdagen godkända förslagen beträffande arméns manskapsorganisation.

Riksdagen delar departementschefens uppfattning, att den av överbefälhavaren förordade sammanslagningen av Norrbottens artillerikår och Bodens artilleriregemente samt minskningen av Livregementet till häst bör övervägas först i samband med anslagsäskandena för budgetåret 1948/49 och att närmare undersökning bör verkställas rörande de konsekvenser i ekonomiskt hänseende och i övrigt, som bliva en följd av åtgärder i sådant hänseende.

Beträffande överbefälhavarens förslag om indragning av Skånska kavalleriregementet får riksdagen erinra, att 1943 års riksdag fattat beslut om uppsättande av nämnda kavalleriregemente i samband med att Skånska pansarregementet överflyttades till Hässleholm. Därvid förutsattes, att det nya regementet skulle organiseras inom ramen för kavalleriets nuvarande kader av personal och hästar. Härav följer, såsom departementschefen även framhållit, att uppsättandet av regementet i fråga icke innebär någon egentlig utvidgning av kavalleriet och att det här alltså icke kan bliva fråga om ett föregripande av det inom 1945 års försvarskommitté pågående utredningsarbetet. Riksdagen finner vidare i likhet med departementschefen, att de synnerligen otillfredsställande förläggningsförhållandena för de till Ljungbyhed förlagda ryttarskvadronerna göra det ofrånkomligt, att denna förläggning utbytes mot en ur personalens och de värnpliktigas synpunkt lämpligare. Utöver vad ovan anförts må framhållas, att enligt vad riksdagen inhämtat Skånska kavalleriregementet är i det närmaste uppsatt, varför det redan

av denna anledning icke gärna kan ifrågakomma att nu fatta beslut om dess indragning.

Riksdagen finner förslaget om förbättring av löneförmånerna för trängkårcheferna berättigat. Det ansvar och de arbetsuppgifter, som åvila dessa beställningshavare, synas riksdagen utgöra bärande skäl för att desamma uppflyttas till lönegrad Ob 1 eller samma lönegrad, till vilken infanteriregementscheferna äro hänförda. Förslaget härom bifalles alltså. I fråga om luftvärnskårcheferna kan riksdagen i likhet med departementschefen icke finna tillräcklig anledning föreligga att bibehålla desamma i lägre löneställning än exempelvis artillerikårcheferna. Riksdagen har därför beslutat, att dessa beställningshavare skola inplaceras i lönegrad Oa 6.

På i ärendet anförda särskilda skäl vill riksdagen icke motsätta sig att den sedan länge uppskjutna frågan om organisationen av arméhundväsendets ledning nu ordnas. Riksdagen medgiver alltså, att såsom chefer för arméhundväsendet och arméhundskolan må inrättas beställningar i lönegraderna alternativt Oa 5 eller Oa 4 respektive alternativt Oa 4 eller Oa 3.

I likhet med vad som skett för innevarande budgetår må det ankomma på Kungl. Maj:t att i samband med personalförteckningens fastställande eller i annat sammanhang meddela beslut om tidpunkten för nya beställningars eller befattningars tillsättande.

Riksdagen har icke haft något att erinra mot vad departementschefen anført i fråga om fortsatt medgivande att, därest ledig kaptensbeställning icke kunnat besättas med därtill kompetent beställningshavare, ett mot uppkommande vakanser svarande antal löjtnantsbeställningar i stället får tillsättas.

Vad Kungl. Maj:t i övrigt i skilda avseenden föreslagit under arméns avlöningsanslag har icke givit riksdagen anledning till särskilt uttalande.

Riksdagen vill slutligen erinra, att riksdagen redan i sin skrivelse nr 4 i samband med lämnat bemyndigande för Kungl. Maj:t att till personalförteckning för hemvärdet överflytta viss personal medräknat den ytterligare befattningshavare, som avses i Kungl. Maj:ts under nu förevarande punkt framställda ändringsförslag.

Beträffande motionerna I: 238 och II: 352 har riksdagen ännu icke tagit slutlig ställning till desamma.

Under återopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen dels bemyndigat Kungl. Maj:t att för budgetåret 1947/48 vidtaga de ändringar i personalförteckningarna för ordinarie tjänstemän och för pensionerad personal i arvodesbefattningar vid armén, som av riksdagen ovan angivits;

dels bemyndigat Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med vad i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 28 februari 1947 anförts fastställa stater för arméns manskap av lägre grad än överfurir;

dels bemyndigat Kungl. Maj:t att med avseende å personalförteckningarna meddela särskilda föreskrifter av i tillämpliga delar samma innehåll som innefattas i de särskilda bestämmelser, som genom Kungl. Maj:ts brev den 28 juni 1946 fastställts att lända till efterrättelse för tillämpningen av arméns personalförteckningar budgetåret 1946/47;

dels godkänt följande avlöningsstat för arméns anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl., att tillämpas under budgetåret 1947/48:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 56 000 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	» 8 800 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	» 575 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> »	43 700 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 5 725 000
	<hr/> Summa kronor 114 800 000

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	kronor 4 800 000
	<hr/> Nettoutgift kronor 110 000 000;

dels ock till *Armén: Avlöningar till aktiv personal m. fl.* för budgetåret 1947/48 anvisat ett förslagsanslag av 110 000 000 kronor.

7:o) **Armén: Ekiperingsersättningar.** Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under fjärde huvudtiteln (punkt 29) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, beräkna anslag till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1947/48, har Kungl. Maj:t i förberörda proposition nr 130 (punkt 8) framlagt slutligt förslag i ämnet.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen till *Armén: Ekiperingsersättningar* för budgetåret 1947/48 anvisat ett förslagsanslag av 1 450 000 kronor.

8:o) **Armén: Avlöningar till viss arbetarpersonal.** Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under fjärde huvudtiteln (punkt 30) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, beräkna anslag till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1947/48, har Kungl. Maj:t i förberörda proposition nr 130 (punkt 9) framlagt slutligt förslag i ämnet.

Den i sistnämnda proposition verkställda anslagsberäkningen har icke givit riksdagen anledning till erinran liksom ej heller vad departementschefen i samband därmed anfört.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen till *Armén: Avlöningar till viss arbetarpersonal* för budgetåret 1947/48 anvisat ett förslagsanslag av 8 675 000 kronor.

9:o) **Armén: Uppförande av vissa baracker i Visby.** I enlighet med Kungl. Maj:ts i förberörda proposition nr 130 (punkt 10) framställda förslag har riksdagen till *Armén: Uppförande av vissa baracker i Visby* för budgetåret 1947/48 anvisat ett reservationsanslag av 16 000 kronor.

10:o) **Marinen: Avlöningar till aktiv personal m. fl.** Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under fjärde huvudtiteln (punkt 69) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet beräkna anslag till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1947/48, har Kungl. Maj:t i förberörda proposition nr 130 (punkt 11) framlagt slutligt förslag i ämnet.

I likhet med vad fallet är för armén kommer jämväl för marinens vidkommande personalstaternas sammansättning för nästa budgetår att påverkas av de av riksdagen under punkten 3 godkända förslagen i fråga om utformningen av försvarets manskapsorganisation.

Beträffande örlogsvarvens personalbehov och löneställningen för där tjänstgörande personal synes riksdagen med ställningstagande till dessa frågor böra med hänsyn till pågående utredningar tills vidare anstå. I ett avseende synes dock undantag härifrån berättigat, nämligen i fråga om de nuvarande cheferna för örlogsvarven i Karlskrona och Stockholm. Riksdagen finner nämligen billighetsskäl tala för att åtgärder vidtagas för att de icke på grund av den uppskjutna frågan om varvschefernas löneställning fränkännas möjligheten att erhålla pensionsförmåner, som svara mot de beställningar, i vilka de nu innehava förordnanden. Riksdagen har därför beslutat medgiva, att de från och med nästa budgetår må erhålla fullmakter å respektive varvschefsbeställningar. Vid nuvarande innehavares avgång bör emellertid frågan om beställningarnas uppehållande bliva föremål för omprövning. Med hänsyn till vikten av de arbetsuppgifter, som ankomma på chefen för Göteborgs örlogsvarv, kan riksdagen även godtaga departementschefens förslag att en för ifrågavarande befattning avsedd beställning som kommandör inrättas i utbyte mot den nuvarande beställningen i Oa 5.

I propositionen nr 173 till innevarande års riksdag angående organisationen av statens isbrytarverksamhet förutsattes att för ledningen av de på marinen ankommande uppgifterna beträffande isbrytarverksamheten skulle avses en kommandörkapten, aktiv eller pensionerad. I anslutning härtill har departementschefen under nu ifrågavarande punkt föreslagit, att, därest aktiv officer utnyttjas, densamme bör placeras i lönegrad Oa 5 eller Oa 4, medan för pensionerad officer bör avses arvode motsvarande avlöning i löneklass Oa 14. Riksdagen vill emellertid erinra, att riksdagen vidtog den ändringen i Kungl. Maj:ts i berörda proposition framlagda förslag att för nämnda befattning skulle kunna ifrågakomma även kommandörkapten i reserven. För den händelse sådan beställningshavare kommer att utses till innehavare av befattningen i fråga, synes hinder icke böra möta mot att jämväl denne avlönas med arvode enligt de för innehavare av för pensionerad personal i arvodesbefattning stadgade grunder.

Vidkommande den ekonomiska organisationen vid marinens lokala myndigheter kan riksdagen godtaga vad departementschefen anfört beträffande cheferna för kameralkontoren.

Riksdagen har i övrigt icke funnit något vara att erinra mot de tillämpade grunderna för beräkning av marinens personalbehov eller mot den verkställda beräkningen av medelsbehovet under anslagsposterna.

Riksdagen får slutligen hänvisa till vad riksdagen ovan anført i vissa frågor, som beröra flera försvarsgrenar.

Under återopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen

dels bemyndigat Kungl. Maj:t att för budgetåret 1947/48 vidtaga de ändringar i personalförteckningarna för ordinarie tjänstemän och för pensionerad personal i arvodesbefattningar vid marinen, som i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 28 februari 1947 angivits;

des godkänt följande avlöningsstat för marinens anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl., att tillämpas under budgetåret 1947/48:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	26 200 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	»	1 430 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	»	275 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	16 200 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	2 665 000
	Summa kronor	46 770 000

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	kronor	770 000
	Nettoutgift kronor	46 000 000;

dels ock till *Marinen*: Avlöningar till aktiv personal m. fl. för budgetåret 1947/48 anvisat ett förslagsanslag av 46 000 000 kronor.

11:o) **Marinen: Ekiperingsersättningar.** Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under fjärde huvudtiteln (punkt 74) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, beräkna anslag till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1947/48, har Kungl. Maj:t i förberörda proposition nr 130 (punkt 12) framlagt slutligt förslag i ämnet.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen till *Marinen*: *Ekiperingsersättningar* för budgetåret 1947/48 anvisat ett förslagsanslag av 800 000 kronor.

12:o) **Marinen: Avlöningar till viss arbetarpersonal.** Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under fjärde huvudtiteln (punkt 75) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, beräkna anslag till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1947/48 har Kungl. Maj:t i förberörda proposition nr 130 (punkt 13) framlagt slutligt förslag i ämnet.

Den i sistnämnda proposition verkställda anslagsberäkningen har icke givit riksdagen anledning till erinran liksom ej heller vad departementschefen i samband därmed anført.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen till *Marinen: Avlöningar till viss arbetarpersonal* för budgetåret 1947/48 anvisat ett förslagsanslag av 935 000 kronor.

13:o) **Flygvapnet: Avlöningar till aktiv personal m. fl.** Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under fjärde huvudtiteln (punkt 99) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till ifrågavarande ändamål beräkna anslag för budgetåret 1947/48, har Kungl. Maj:t i förenämnda proposition nr 130 (punkt 14) framlagt slutligt förslag i ämnet.

I likhet med vad fallet är för de övriga försvarsgrenarna kommer jämväl för flygvapnets vidkommande personalstaternas sammansättning för nästa budgetår att påverkas av de av riksdagen under punkten 3 godkända förslagen i fråga om utformningen av försvarets manskapsorganisation.

Riksdagen, som i det föregående beslutat, att cheferna för luftvärnskårerna skola inplaceras i lönegrad Oa 6 och trängkårcheferna i Ob 1, finner i likhet med departementschefen med hänsyn till det betydande ansvar för människoliv och materiel, som åvilar flottiljcheferna, en förbättring i dessas löneställning befogad. Riksdagen har därför beslutat, att flottiljcheferna, med vilka chefen för krigsflygskolan skall jämföras, skola uppflyttas från lönegrad Oa 6 till Ob 1.

På av departementschefen anförda skäl har riksdagen funnit sig även böra godtaga den föreslagna utökningen av antalet officerare och underofficerare. Framhållas må att denna utökning ligger inom ramen för det antal dylika beställningshavare, som enligt statsmakternas hittills fattade beslut skall finnas vid flygvapnet vid fullt utbyggd organisation.

Med hänsyn till angelägenheten av att flygsäkerhetstjänsten erhåller en tillfredsställande organisation medgiver riksdagen vidare, att flygvapnets lokala trafikledarpersonal erhåller förstärkning i den omfattning departementschefen föreslagit.

Mot av departementschefen i övrigt framlagda förslag rörande beräkningen av antalet beställnings- och befattningshavare vid flygvapnet för nästa budgetår ävensom de i avlöningsstaten ingående anslagsposterna har riksdagen icke funnit anledning till erinran.

Riksdagen får slutligen hänvisa till vad riksdagen ovan anført i vissa frågor, som beröra flera försvarsgrenar.

Under åberopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen *dels* bemyndigat Kungl. Maj:t att för budgetåret 1947/48 vidtaga de ändringar i personalförteckningarna för ordinarie tjänstemän och för pensionerad personal i arvodesbefattningar vid flygvapnet som i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 28 februari 1947 angivits;

dels bemyndigat Kungl. Maj:t att huvudsaklig överensstämmelse med vad i samma statsrådsprotokoll anförts fastställa stat för flygvapnets manskap;

dels godkänt följande avlöningsstat för flygvapnets anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl., att tillämpas under budgetåret 1947/48:

Avlöningsstat.*Utgifter:*

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	21 200 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	»	1 400 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	»	160 000
4. Avlöningar till övrig icke ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	17 700 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	2 140 000
	<u>Summa kronor</u>	<u>42 600 000</u>

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	kronor	800 000
	<u>Nettoutgift kronor</u>	<u>41 800 000;</u>

dels ock till Flygvapnet: Avlöningar till aktiv personal m. fl. för budgetåret 1947/48 anvisat ett förslagsanslag av 41 800 000 kronor.

14:o) **Flygvapnet: Ekiperingsersättningar.** Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under fjärde huvudtiteln (punkt 103) förslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, beräkna anslag till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1947/48, har Kungl. Maj:t i förberörda proposition nr 130 (punkt 15) framlagt slutligt förslag i ämnet.

I enlighet med Kungl. Maj:ts i sistnämnda proposition framlagda förslag har riksdagen till *Flygvapnet: Ekiperingsersättningar* för budgetåret 1947/48 anvisat ett förslagsanslag av 470 000 kronor.

15:o) **Flygvapnet: Avlöningar till viss arbetarpersonal.** Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under fjärde huvudtiteln (punkt 104) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, beräkna anslag till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1947/48, har Kungl. Maj:t i förberörda proposition nr 130 (punkt 16) framlagt slutligt förslag i ämnet.

I enlighet med Kungl. Maj:ts sistnämnda förslag har riksdagen till *Flygvapnet: Avlöningar till viss arbetarpersonal* för budgetåret 1947/48 anvisat ett förslagsanslag av 660 000 kronor.

16:o) **Försvarets forskningsanstalt: Anordnande av provisoriska lokaler.** Kungl. Maj:t har i förenämnda proposition nr 130 (punkt 17) föreslagit riksdagen att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1947/48 anvisa ett reservationsanslag av 770 000 kronor.

Då behovet av ifrågavarande lokaler får anses styrkt, synas desamma böra komma till utförande. Riksdagen har icke något att erinra mot den för ändamålet äskade medelsanvisningen men anser i anslutning till vad departementschefen anfört angeläget, att, innan medlen ställas till förfogande, närmare undersökning företages rörande möjligheterna att nedbringa kostnaderna.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen till *Försvarets forskningsanstalt:*

Anordnande av provisoriska lokaler för budgetåret 1947/48 anvisat ett reservationsanslag av 770 000 kronor.

17:o) **Militärapoteket: Avlöningar.** Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under fjärde huvudtiteln (punkt 152) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, beräkna anslag till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1947/48, har Kungl. Maj:t i förenämnda proposition nr 130 (punkt 18) framlagt slutligt förslag i ämnet.

I enlighet med Kungl. Maj:ts sistnämnda förslag har riksdagen

dels bemyndigat Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för militärapoteket, som i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 28 februari 1947 angivits;

dels fastställt följande avlöningsstat för militärapoteket, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöning till ordinarie tjänsteman, <i>förslagsvis</i>	kronor 18 700
2. Arvode till pensionerad personal i arvodesbefattning, <i>förslagsvis</i>	» 9 100
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 282 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 18 200
	<hr/> Summa kronor 328 000

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	» 5 000
	<hr/> Nettoutgift kronor 323 000;

dels ock till *Militärapoteket: Avlöningar* för budgetåret 1947/48 anvisat ett förslagsanslag av 323 000 kronor.

18:o) **Omskolning av i militärtjänst skadade.** Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under fjärde huvudtiteln (punkt 183)) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, beräkna anslag till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1947/48, har Kungl. Maj:t i förenämnda proposition nr 130 (punkt 19) framlagt slutligt förslag i ämnet.

I enlighet med Kungl. Maj:ts sistnämnda förslag har riksdagen till *Omskolning av i militärtjänst skadade* för budgetåret 1947/48 anvisat ett förslagsanslag av 500 000 kronor.

Stockholm den 28 juni 1947.

Med undersätlig vördnad.